

PILATUS – JÉZUS

XVIII, 3. Pilatus júdeai helytartó hadseregét Kaisareából téli szállásra Jeruzsálembé vezette.¹³² Hogy megmutassa, mennyire megveti a zsidó törvényeket, a hadi jelvényeket, amelyeket a császár képmásai díszítettek, bevitette a városba, ám bár törvényünk mindennemű képmás készítését tiltja. Ebből az okból a régebbi kormányzók a hadi jelvényeket mindig efféle díszek nélkül vitették, mikor a csapatok bevonultak a városba. Pilatus volt az első, aki a nép tudta nélkül, éjnek idején ezeket a képmásokat Jeruzsálembé behozatta és felállította. Mikor a nép a dologról tudomást szerzett, seregestül Kaisareába tódult, és napokig ostromolta Pilátust kéréseivel, hogy vitesse el a képmásokat. Pilatus azonban erre nem volt hajlandó, mert ezt a császár megsértésének tekintette. Mikor azonban a nép szüntelenül tovább zaklatta, a hetedik napon titokban felfegyverezte katonáit, és felment a stadionban felállított szónoki emelvényre, amely mögött elrejtette fegyvereseit. Mivel a zsidók megint tovább ostromolták, jelt adott a katonáknak, hogy kerítsék be őket, s azzal fenyegetődött, hogy valamennyiüket lemészároltatja, ha nem hagyják abba a zajongást és nem mennek haza. De a zsidók földre vetették magukat, lemeztelenítették nyakukat, és kijelentették, hogy inkább meghalnak, mintsem hogy eltűnjenek olyasmit, ami ellenkezik törvényeik bölcs parancsaival. Pilatus megcsodálta szívós ragaszkodásukat törvényeikhez, és a képmásokat Jeruzsálemből azonnal visszavitette Kaisareába.

Pilatus a Jeruzsálemtől kétszáz stadionnyira levő forrás vizét be akarta vezetni a városba, s elhatározta, hogy a templom pénzét fordítja erre a célra. A zsidók azonban felháborodtak a vízvezeték-építés miatt, és sok tízezer ember csődült össze és hangos kiáltozással könyörögtek, hogy tegyen le szándékáról, s közben – mint az ilyen esetekben történni szokott – néhány szitkozódás és sértés is elhangzott ellene. Pilatus tehát zsidó ruhába öltöztette sok katonáját, akik ruhájuk alatt korbácsot vittek magukkal, s kiküldte őket, hogy fogják körül a zsidókat, maga pedig távozásra szólította fel a népet. De midőn a zsidók erre szidalmakkal feleltek, megadta a katonáknak az előre megbeszélte jelet, és ezek a lázongókat, de velük együtt a békés embereket is sokkal vadabban ütlegették, mint ahogy Pilatus parancsolta. A zsidók mégsem tágítottak, s mivel fegyvertelenül álltak szemben a fegyveresekkel, sokan elpusztultak közülük, sokat pedig sebesülten kellett elvinni. Így ért véget a lázadás.

Ebben az időben élt Jézus, ez a bölcs ember, ha ugyan szabad őt embernek neveznünk. Ugyanis csodákat művelt és tanította az embereket, akik szívesen hallgatják az igazságot, és sok zsidót és sok görögöt megnyert. Ő volt a Krisztus. És ám bár főembereink följelentésére Pilatus keresztre feszítette, most is hívek maradtak hozzá azok, „akik addig szerették. Mert harmadnap feltámadt és megjelent közöttük, mint ahogy Istentől küldött próféták ezt és sok más csodálatos dolgot előre megjövendöltek fölé. S még ma is megvan a keresztények felekezete, amely róla vette a nevét.

KERESZTELŐ JÁNOS

XVIII, 5. Aretas, Petrea királya és Heródes között viszálykodás tört ki, mégpedig a következő okból: Heródes tetrarcha feleségül vette Aretas leányát, és már régen együtt élt vele. Midőn Rómába készült, mostohatestvérénél, Herodesnél, Simon főpap leányának fiánál szállt meg. Itt oly forró szerelemre lobbant ennek felesége, Herodias iránt – aki testvérüknek, Aristobulosnak a leánya és Nagy Agrippa testvére volt –, hogy rögtön elhatározta: feleségül veszi. Herodias is beleegyezett ebbe, és így megállapodtak, hogy mihelyt Rómából hazatér, az asszony beköltözik házába, azzal a feltétellel, hogy ő viszont Aretas leányát eltaszítja. Heródes ezt meg is ígérte és továbbutazott Rómába. Miután elintézte ügyeit és hazatért, felesége – aki tudomást szerzett Herodiással történt megállapodásáról – megkérte, hogy küldje őt Machairosba, abba a várba, amely Heródes és Aretas országa közt éppen a határon van, de nem árulta el, hogy mi ezzel a szándéka. Heródes teljesítette kívánságát, és még csak nem is sejtette, hogy az asszony tud szándékáról, pedig ez már előbb üzent Machairosba, amely akkor atyjának a fennhatósága alatt állt. Mikor megérkezett, a vár parancsnoka már mindent előkészített továbbutazására, tehát azonnal el is indult Arábiába; a várparancsnokok szinte kézzel kézre adták egymásnak, úgy, hogy igen gyorsan atyjához érkezett, akivel közölte Heródes tervét. Erre kitört az ellenségeskedés, amit csak súlyosbított a Gamala-terület határainak megállapítása körül ugyanekkor kitört viszály; miután mind a két uralkodó összegyűjtötte haderejét, megkezdődött a háború, de egyik sem állt személyesen serege élére, hanem hadvezéreiket küldték el. Mindjárt az első összecsapásban elpusztult Heródes egész hadserege, mivel elárulta néhány szökevény, akik Philippos tetrarchiájából jöttek és Heródes seregében teljesítettek katonai szolgálatot. Heródes erről levélben értesítette Tiberiust, aki felháborodott Aretas békeszegésén, s megparancsolta Vitelliusnak, hogy haddal támadja meg az arab uralkodót, és vagy elevenen hozza elébe bilincsbe verve, vagy pedig küldje el neki a fejét. Ezt a parancsot adta Tiberius a syriai kormányzónak.

Némely zsidó azon az állásponton volt, hogy Heródes hadseregének pusztulását Isten haragjának kell tulajdonítani, mert így sújtotta őt a megérdemelt büntetéssel János meggyilkolásáért, akit Keresztelőnek neveznek. Ugyanis Heródes kivégeztette ezt a jó embert, aki a zsidókat arra oktatta, hogy tökéletességre törekedjenek, legyenek igazságosak egymás iránt, jámborak Isten iránt és így keresztelkedjenek meg. Hirdette, hogy kedvesen fogadja Isten a keresztelést, mert célja csak a test megszentelése, nem pedig a bűnök kiengesztelése; tudniillik a lélek akkor már előbb megtisztult az igaz élet révén. Seregestül tódultak hozzá az emberek, és nagyon szívesen hallgatták ezeket a beszédeket; ezért Heródes attól tartott, hogy ennek a férfiúnak a tekintélye, akire, úgy látszik, mindenki hallgatott, a népet még majd lázadásba kergeti; ennél fogva jobbnak tartotta még idejében eltenni őt láb alól, mintsem hogy valami fordulat következzen be, és akkor bánkódjék majd, amikor már itt a veszedelem. Ilyenféle gyanú miatt tehát Heródes bilincsbe verette Jánost, az imént említett Machairos várába vitette és ott kivégeztette. A zsidók meggyőződése szerint az ő halála volt az oka annak, hogy Heródes hadserege elpusztult, mert Isten haragjában ezzel a büntetéssel sújtotta. [...]

TOVÁBBI ZAVARGÁSOK

XX, 9. Amikor megérkezett Rómába Festus halálának híre, a császár most Albinust küldte helytartónak Júdeába. A király viszont megfosztotta Józsefet a főpapi hivataltól és Anan fiára ruházta, akinek ugyancsak Anan volt a neve. Ez az idősebb Anan, amint mondják, egyike volt a legboldogabb embereknek; tudniillik öt fia volt s mind a főpapi méltóságban szolgált Istent, miután ő maga is hosszú ideig viselte ezt a tisztséget; ilyen eset még egyik főpapunk családjában sem fordult elő. Az ifjabb Anan azonban, akinek főpapi kinevezését éppen most említettem, szenvedélyes és vakmerő természetű ember volt, és a szaduceusok felekezetéhez tartozott, akik, mint már fentebb említettem, az: 235 ítékezésben minden más zsidónál szigorúbbak és ridegebbek. Mivel Festus meghalt, Albinus pedig még úton volt, úgy gondolta Anan, hogy itt a jó alkalom kegyetlen ösztönei kielégítésére. Tehát a nagytanácsot törvényszéki ülésre hívta össze, és eléje állította Jakabot, aki testvére volt Jézusnak, akit Krisztusnak neveznek, s még néhány más embert; törvénysértéssel vádolta őket és végül mindet megköveztette. Ez még a város legistenfélőbb embereit, a törvény legszigorúbb híveit is felháborította, és ezért titokban követeket küldtek a királyhoz azzal a kéréssel: írásban figyelmeztesse Anant, hogy a jövőben ne kövessen el ilyen hatalmaskodást, mert ez a mostani is törvénytelen volt.

Egyesek közülük az Alexandriából érkező Albinus elé mentek, és megértették vele, hogy Anannak az ő jóváhagyása nélkül egyáltalán nem volt joga a törvényszéki ülést összehívni. Albinus helyeselte ezt a felfogást, és haragjában levelet írt Anannak, amelyben méltó büntetéssel fenyegette meg. Agrippa az eset miatt mindössze háromhónapi hivataloskodás után megfosztotta főpapi méltóságától és Józsuét, Damnai fiát nevezte ki főpapnak.